

Iskustvo u radu SEKO u Srbiji

Nataša Đereg

www.CEKOR.org

Sarajevo 18.12.2014.

Mehanizam kao zamisao dobar

- Prva prilika u Srbiji kada se kapacitet NVO uključio u delimično programsku aktivnost
- Prethodni ciklus nas je uveo u već pripremljene strateške smernice pa je većina aktivnosti bila pokušaj da se određeni projekti zaustave kao neprihvatljivi
- Ideja u načelu dovela do konsolidacije kapaciteta NVO i njihovog trajnijeg programskog integrisanja
- Forma konzorcijuma obećavajuća mada je neophodno da se organizacije podele po ekspertizi i da se fokusirano radi na glavnim problemima
- Izabarati ono što se može i što se ne može ispratiti

Pažnja za strategije

- Teoretski IPA program treba da je u skladu sa strategijama na nacionalnom nivou
- Strategije kao takve su na žalost do sada nedostajale učešće javnosti te i IPA programi nedostaju transparentnost i učešće javnosti
- Osim toga strategije često vode ka ekonomski, ekološki i socijalno neodrživih ishoda te ne mogu služiti kao baza za IPA
- Nedostatak Strateške procene uticaja (!)
- U poslednjih dve godine najznačajnija aktivnost je bila učešće u izradi NAD-a (National Action Document)
- Ovaj dokument je izazvao dosta kontroverzi- zbog svojeg konflikta sa ciljem ulaska u EU odnosno RES, EE obavezama i dekarbonizacijom energetike

Konsultativan pristup

- Potrebno tražiti vrlo ozbiljne studije ekonomske isplativosti mera- posebna pažnja na mere koje su zapravo prikrivene ne dozvoljena državna pomoć u energetici posebno
- Ozbiljan je nedostatak da se dozvoli mešanje sektora energetike i životne sredine.
- Obaveza liberalizacije energetskeg tržišta dovodi do snažnih restrikcija u dozvoljavanju državne pomoći te su mnoge mere koje se predlažu za IPA u oblasti energetike pod maskom životne sredine nedozvoljive (krše regulative o konkurenciji)
- Javnost mora biti uključena u najranijoj fazi programiranja-koncipiranju akcionog dokumenta

Konsultativan pristup II

- Najčešće su liste projekata nastale mnogo ranije pre konsultacija
- Konsultacije služe samo kao pokrivanje za nametanje projekata koji su već odlučeni i koji su na korist javnoj kompaniji
- Javni interes je međjutim nešto drugo nego interes kompanije
- IPA treba da služi većinom za tehničku pomoć, pripremu projekata koji nisu u mogućnosti da nadju tržišnu podršku
- IPA treba da se vodi javnim interesom- to posebno u energetici i životnoj sredini kao najskupljim poglavljima

Interes lokalnih zajednica

- U tom kontekstu projekti treba da omoguće onima koji najteže dolaze do podrške da je dobiju kroz IPAu
- Sinergija više pozitivnih konsekvenci kroz jednu meru-akciju je najbitnija:
primer: priprema dokumentacije za prečistač vode- uklopiti sa anaerobnom digestijom i energanom na bio gas
- Primer II: Priprema strategije za adaptaciju na klimatske promene- uključuje poljoprivredu, energiju, regulaciju voda, šumarstvo itd
- Nedoumica kako uključiti lokalne zajednice: nedostatak stručnog kadra, udaljenost od centara moći koji utiču na strateško opredeljenje IPA, opasnost od Javno Privatnih Partnerstava- opasnost od manipulacije ugovorima

Obaveza je uzimati u obzir ciljeve koji proističu iz priključivanja EU

- Koji naravno moraju da odražavaju interese države, lokalnih zajednica i građana
- Najčešći problem je da nema pripremljenih projekata koji vode ka resursnoj efikasnosti, odnosno koji pripremaju teren za projekte koji imaju snažnu notu zaštite od klimatskih promena
- Zato i treba da služi IPA da priprema projekte koji teško mogu da nadju sredstva (RES, EE)